

Africký mor ošípaných (AMO) u domácich ošípaných a diviakov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky Bratislava

- akútna, vysoko nákazlivá choroba domácich ošípaných a diviakov
- prenosný priamym kontaktom s chorým alebo uhynutým zvieratom, výkalmi a sekrétmi infikovaného zvierata, prípadne konzumáciou tepelne neopracovaných produktov z infikovaných zvierat
- prejavuje sa vysokou horúčkou (až 42°C), ktorá môže trvať až niekoľko dní, apatiou, krvácaninami v podkoží, na miazgových uzlinách, vnútorných orgánoch a zväčšenou slezinou
- u gravidných prasníc sa prejavuje potratmi
- charakteristický vysokou, takmer 100% úmrtnosťou zvierat
- **Ide o neliečiteľnú chorobu, ktorá ale nie je prenosná na ľudí a iné druhy zvierat**

Chovy ošípaných – prevencia

- ✓ dodržiavať v chovoch **zásady biologickej bezpečnosti** (dôkladné oplotenie farmy, dezinfekčné brody, evidencia a kontrola pohybu dopravných prostriedkov a osôb, prezliekanie zamestnancov a návštevníkov farmy, dodržiavať čierno-biely systém)
- ✓ nákup ošípaných len s overených registrovaných chovov v SR
- ✓ **zamedziť vniknutiu diviakov** do areálu farmy, prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom
- ✓ rešpektovať **zákaz skrmovania kuchynských odpadov** a výrobkov z diviacieho mäsa
- ✓ **zákaz skladovať krmivo** pre ošípané v dosahu diviakov
- ✓ **zákaz skladovať podstielkovú slamu** v dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím
- ✓ pravidelné klinické prehliadky zvierat v chove

Upozornenie pre drobnochovateľov ošípaných. !!!!!

Každý chovateľ ošípanej je povinný zaregistrovať každé zviera v centrálnom registri hospodárskych zvierat Žilina.

Sú dva spôsoby, ako možno chovať ošípané – na klasickej farme, alebo na tzv. „D“ farme.

Klasická farma

Pokiaľ mám zaregistrovanú klasicкую farmu, stačí ju rozšíriť o ošípané. Je potrebné zísť na veterinárnu správu a tam rozšíriť farmu o chov ošípaných. Alebo si môžem zaregistrovať farmu novú. Následne je možné prisúvať ošípané zo zaregistrovaných chovov (vyplní sa tlačivo „*Doklad o premiestnení ošípaných*“ a zašle do CEHZ). Pri zabíjaní sa domáca zabíjačka vopred telefonicky nahlási na veterinárnu správu do Dolného Kubína – 043/5820 930, následne sa ošípaná odhlási z chovu na tlačivo „*Hlásenie zmien v počte ošípaných*“ – kód 61. Nie je potrebný zberný list z kafilérie! Na klasickej farme sa vedie individuálny register.

„D“ farma

Pokiaľ chcem kúpiť ošípanú len na dochovanie a zabitie, môžem si zaregistrovať tzv. „D“ farmu. Pri tejto registrácii nepotrebujem potvrdenie od veterinárnej správy. Farmu si zaregistrujem na tlačivo „*Registrácia chovu s jednou ošípanou na domácu spotrebu*“ – vyplnené zašlem do CEHZ. Pridelia mi číslo farmy začínajúce písmenom D. Toto číslo ďalej používam pri nákupe ošípaných od zaregistrovaného chovateľa. Pri nákupe ošípanej na takúto farmu sa vyplňa tlačivo „*Predaj ošípanej na domácu spotrebu*“. Pri domácej zabíjačke ošípanej zabíjačku nahlásim vopred telefonicky na veterinárnu správu do Dolného Kubína – 043/5820 930. Potom už nič neodhlasujem. Dôležité je, že:

- „D“ farma sa registruje na rodné číslo a slúži len na zabitie, prípadne dochovanie a zabitie ošípaných
- „D“ farmu si registrujem sám, bez potvrdenia veterinárov!
- „D“ farmu mi zaregistrujú len na rodné číslo, ktoré ešte nie je použité pri inej farme (bežnej)
- z „D“ farmy sa už ošípané neodhlasujú z centrálnej evidencie
- z „D“ farmy ošípanú nepresuniem ďalšiemu chovateľovi – čiže pokiaľ chcem chovať ošípané (prasnice) a predávať prasiatka, musím mať klasicкую farmu

Nákup ošípaných do registrovaného chovu je možné len z registrovaného chovu v SR.

Oficiálny nákup z iných krajín EU nutné konzultovať s príslušnou Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou.

Nákup od priekupníkov ošípaných z neregistrovaných chovov je zakázaný !!!!

Užívatelia poľovných revírov (diviaky) – prevencia

- ✓ odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie od všetkých nájdených **uhynutých diviakov**
- ✓ neškodné odstránenie kadáverov uhynutých diviakov do **kafilérie alebo hlbokým zakopaním (2m) resp. spálením na mieste úhynu**
- ✓ intenzívny odlov diviacej zveri (selektívny) počas celého roka a vyšetrenie všetkých **chorých a podozrivých diviakov**
- ✓ dodržiavanie normovaných kmeňových stavov, vekovej a pohlavnej štruktúry populácie, lovom všetkých vekových kategórií
- ✓ **zákaz prikrmovania diviakov** (výnimka iba za účelom vnadenia)
- ✓ dodržiavanie **biologických zásad** pri manipulácii s telami a vývrhmi z ulovených diviakov
- ✓ odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie **od ulovených diviakov podľa inštrukcií RVPS**

Prenos nákazy prostredníctvom ľudského faktora- Odhadzovanie zvyškov potravín iba do uzatvárateľných nádob na potraviny!

Na Slovensku sa AMO bol potvrdený výskyt v okrese Trebišov. V súčasnosti sa vyskytuje vo viacerých krajinách – na Ukrajine, v Poľsku, Maďarsku, Českej republike, Belgicku, v pobaltských krajinách a vo východnej Európe. Najväčším nebezpečenstvom rozšírenia AMO na územie SR predstavuje možné zavlečenie nákazy prostredníctvom infikovaných diviakov alebo ľudským faktorom .
Preventívna vakcinácia diviakov a domácich ošípaných nie je možná.